

Motion till riksdagen 2024/25:3135

av Fredrik Olovsson m.fl. (S)

Utgiftsområde 19 Regional utveckling

Förslag till riksdagsbeslut

- Riksdagen anvisar anslagen för 2025 inom utgiftsområde 19 Regional utveckling enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
- Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram ett program för ny- och omlokalisering av statliga myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
- Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att löpande följa upp myndigheternas lokalisering av funktioner, som tidigare skedde enligt uppdrag till Arbetsgivarverket, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Tabell 1 Anslagsförslag för 2025 för utgiftsområde 19 Regional utveckling

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Regionala utvecklingsåtgärder	2 012 337	120 000
1:2 Transportbidrag	549 864	±0
1:3 Europeiska regionala utvecklingsfonden och Fonden för en rättvis omställning perioden 2021–2027	1 732 000	±0
99:1 Kompensation för höga drivmedelskostnader	±0	2 500 000
Summa	4 294 201	2 620 000

Anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder +120 miljoner

Vi avvisar regeringens nedskärning på anslaget med 100 miljoner, då vi menar att det regionala utvecklingsarbetet, de regionala företagsstöden och möjligheten att ge stöd till socioekonomiskt utsatta kommuner m m är av stor betydelse. Därutöver vill vi även öka anslaget med 20 miljoner för att förstärka servicen i glesbygd.

Nytt anslag Kompensation för höga drivmedelskostnader

På ett nytt anslag vill vi anslå 2,5 miljarder kronor för en kompensation för höga drivmedelskostnader i form av en tankrabatt. Tankrabatten viktas geografiskt utifrån Tillväxtverkets indelning i sex kommuntyper, beräknas per bil under ett individuellt inkomsttak på max 50 000 kronor per månad och har ett tak på maximalt 1 000 kr per bil.

Politikens inriktning

Hela Sverige ska leva och växa

Sverige ska vara ett land där alla regioner har möjlighet att utvecklas och bidra till landets välbefinnande. För att minska klyftorna mellan stad och landsbygd, samt mellan olika grupper i samhället, måste varje landsända få chans att utvecklas utifrån sina unika förutsättningar. Den gröna industriella revolutionen, som kan skapa tusentals nya jobb, kräver en regional utvecklingspolitik som är samordnad med andra politikområden, särskilt när det gäller digitalisering, bostadsbyggande och arbetskrafts- och kompetensförsörjning.

En viktig del i denna strategi är att staten aktivt främjar regional utveckling genom att stödja offentliga och kommersiella servicefunktioner i hela landet. Till exempel har driftstödet till dagligvarubutiker, som infördes av regeringen Löfven, varit avgörande för att bromsa nedläggningen av lanthandlar. Detta stöd bör utvecklas, och det är viktigt att människor oavsett bostadsort har tillgång till grundläggande service som matinköp och apoteksvaror. Även fordonsbesiktning bör vara tillgänglig i hela landet, och därför föreslås att försäljningen av Svensk Bilprovning AB återkallas.

Regeringens besparingar på anslaget kommer att försämra möjligheterna till regionala stöd och utvecklingsinsatser liksom möjligheten att bistå kommunerna i deras utvecklingsarbete. Vi vill tvärtom förstärka arbetet och anvisar därför medel för ändamålet.

Ny- och omlokalisering av statlig verksamhet

Socialdemokraterna har länge verkat för en decentralisering av statlig verksamhet för att säkerställa en närvaro av statliga myndigheter i hela landet. En regional spridning av dessa myndigheter stärker statens legitimitet och bidrar till lokal och regional utveckling, jobb, tillväxt och framtidstro. Under vår tid i regeringsställning genomfördes betydande insatser för att omlokalisera myndigheter, vilket motverkade centraliseringstendenser och säkrade en statlig närvaro i hela landet.

Tyvärr ser vi nu en oroande utveckling där den nuvarande regeringen väljer att centralisera statliga funktioner, som när Utbetalningsmyndigheten etablerades i Stockholm istället för i Södertälje, och när Strålsäkerhetsmyndigheten flyttades från Katrineholm till Stockholm. Detta är ett steg tillbaka och motverkar de framgångar som tidigare uppnåts. Även hur myndigheterna väljer att lokalisera sina olika funktioner i verksamheten, i de fall myndigheten är verksam på flera ställen i landet, är en viktig fråga för att uppnå målen med omlokalisering. Att följa denna utveckling, vilket tidigare skett genom ett uppdrag till Arbetsgivarverket, är av stor betydelse för möjligheten att följa utvecklingen. Vi menar att regeringen har ett ansvar att säkerställa dessa uppgifter.

Regional utvecklingspolitik för framtiden

För att hantera de varierande förutsättningarna i olika delar av landet krävs en regional utvecklingspolitik som tar hänsyn till geografiska liksom socioekonomiska skillnader. Sveriges 21 regioner har det övergripande ansvaret för att samordna och utveckla den regionala utvecklingen i sina respektive län. Samordning mellan regioner, kommuner, statliga myndigheter, näringsliv och civilsamhälle är avgörande för att nå målet om en hållbar regional utveckling.

Socialdemokraterna anser att regeringen bör fortsätta omlokaliseringen av myndigheter från storstäderna för att förbättra effektiviteten, nyttja kompetensen i hela landet och stödja regional utveckling. Regionalfondsprogrammen, som den tidigare socialdemokratiska regeringen sjösatte fram till 2027, bör fullföljas, och Fonden för en rättvis omställning måste fortsätta att stödja den gröna industriella revolutionen i utpekade regioner.

På de statliga servicekontoren erbjuds vägledning och service för Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Migrationsverket, Pensionsmyndigheten och Skatteverket. Under 2023 hanterade de statliga servicekontoren drygt tre miljoner ärenden och tog emot närmare 2,6 miljoner besökare. Arbetet med att utveckla servicekontoren i hela landet behöver fortsätta.

Kompensation för höga drivmedelskostnader

För att minska den börda för hushållen, inte minst barnfamiljerna, som ökade drivmedelspriser har inneburit sedan Putins Ryssland inledde den olagliga invasionen i Ukraina, föreslår vi en tankrabatt för vissa hushåll. Vi föreslår därför att 2,5 miljarder kronor tillförs ett nytt anslag på utgiftsområdet.

Tankrabatten baseras på tre utgångspunkter:

- Tankrabatten viktas geografiskt utifrån Tillväxtverkets indelning i sex kommuntyper.
- Tankrabattsumman beräknas per bil under ett individuellt inkomsttak på max 50 000 kronor per månad.
- Ett tak för tankrabatten införs per bil på max 1 000 kronor.

Förslaget innebär att invånare i kommuner som i huvudsak består av landsbygd med sämre möjligheter till kollektivtrafik och där behovet av egen bil är större, får en högre rabatt, medan invånare i större samhällen, större städer och storstäder, får en gradvis mindre tankrabatt. I större städer och mer tätbebyggda områden är kollektivtrafiken mer

utbyggd och därför är det rimligt att tankrabatten där är lägre än i glesbygd där familjer är mer hänvisade till egen bil för att få vardagspusslet att fungera.

Fredrik Olovsson (S)

Monica Haider (S)

Marianne Fundahn (S)

Aida Birinxhiku (S)

Mattias Jonsson (S)

Isak From (S)

Daniel Vencu Velasquez Castro (S)